

Nadere uitwerking van de Uitvoeringsovereenkomst Almere 2.0

1 Inleiding

Op 20 november 2013 ondertekenden het Rijk, de provincie Flevoland en de gemeente Almere de Uitvoeringsovereenkomst Almere 2.0. Met deze uitvoeringsovereenkomst leggen partijen de afspraken vast om tot uitvoering te komen van de stedelijke ambitie Almere zoals uitgewerkt in de Rijksstructuurvisie Amsterdam-Almere-Markermeer.

De ontwikkeling van het toekomstperspectief is een opgave die uitstijgt boven de reguliere taken en verantwoordelijkheden van de afzonderlijke partijen. Alleen door een gezamenlijk optreden van de partijen, alsmede de gecoördineerde inzet van de middelen en instrumenten van de partijen kan de opgave met succes worden opgepakt. Door een gezamenlijk financieel kader te maken waarin partijen dotaties doen, realiseren zij dat op de eigen inleg een multiplier op programmaniveau ontstaat. De ontwikkeling van het toekomstperspectief vergt van de partijen een langjarige inzet. Op basis van de huidige prognose zal de ontwikkeling een decennialange inzet vergen.

Hoofdstuk 4 van de Uitvoeringsovereenkomst gaat over het financieel kader. Dit kader is nodig om tot een gezamenlijke, integrale en gecoördineerde aanpak voor de realisatie van Almere 2.0 te komen. In hoofdstuk 4 staan afspraken over de werkwijze, de voeding en de aanwending van het Fonds Verstedelijking Almere. In artikel 4.1, derde lid, staat dat deze afspraken in het eerste kwartaal van 2014 nog nader uitgewerkt zullen worden. Die nadere uitwerking vindt in dit voorliggende document plaats. De afgesloten Uitvoeringsovereenkomst blijft ongewijzigd van kracht.

Deze uitwerking heeft een eendimensionale focus op het financiële proces. Als gevolg hiervan blijft de beleidshoudelijke focus voor de realisatie van Almere 2.0 – zoals is vastgelegd in de Rijksstructuurvisie en de onderliggende bouwstenen voor de gebieden en thema's - hier buiten beschouwing. Evident is dat het Overleg Almere 2.0 vanuit een inhoudelijke visie op Almere 2.0 zal handelen. Het financiële proces – zoals dat in deze uitwerking is beschreven - is hierbij kaderstellend en faciliterend voor bestuurders.

2 Tekst hoofdstuk 4

In onderstaande tabel zijn de afspraken uit hoofdstuk 4 van de Uitvoeringsovereenkomst Almere 2.0 weergegeven. Daarna volgt de nadere uitwerking.

4 Financieel kader

Het Rijk, de provincie Flevoland en de gemeente Almere stellen, met het oog op een gezamenlijke, integrale en gecoördineerde aanpak een financieel kader op voor de realisatie van Almere 2.0. Dit kader is gericht op het creëren van financiële condities voor de integrale ontwikkeling. Partijen onderkennen dat realisering van Almere 2.0 alleen kan plaatsvinden op een voor alle partijen financieel verantwoorde wijze.

4.1 Financieel kader Almere 2.0

1. Partijen zijn gezamenlijk verantwoordelijk voor het financieel kader voor de realisatie van de integrale ontwikkeling van Almere 2.0.

2. Partijen stellen jaarlijks een jaarprogramma en een meerjarenprogramma op. Dit gebeurt op basis van voorstellen die worden opgesteld door de (bestuurlijke) overleggen van de gebiedsontwikkelingen (hoofdstuk 2) en de thema's (hoofdstuk 3) alsmede de inzichten uit de monitor Almere 2.0 (hoofdstuk 6). Hierin worden de middelen in het Fonds Verstedelijking Almere (VA) en mogelijke additionele geldstromen voor de realisatie

van Almere 2.0 van zowel betrokken partijen als derden inzichtelijk gemaakt.

3. Partijen spreken af dat zij een nadere uitwerking zullen opstellen voor de werkwijze (artikel 4.2), de aanwending van het Fonds Verstedelijking Almere (artikel 4.3) en de voeding van het Fonds Verstedelijking Almere. Het Overleg Almere 2.0 zal hiertoe een conceptvoorstel voorleggen aan de Gemeenteraad en Provinciale Staten in het eerste kwartaal van 2014. In dit voorstel worden de bepalingen in de artikelen 4.2, 4.3, 4.4 en 4.5 betrokken. Na besluitvorming in Gemeenteraad en Provinciale Staten zal het Overleg Almere 2.0 dit voorstel op basis van consensus vaststellen.

4.2 Jaarprogramma en meerjarenprogramma

1. De Programmagroep stelt jaarlijks voor de uitgaven en inkomsten van Almere 2.0 op:

- een jaarprogramma en een begroting voor het daarop volgend jaar op basis van ingediende projectvoorstellen door de (bestuurlijke) overleggen van thema's en gebieden;
- een meerjarenprogramma voor vijf jaar met een doorkijk naar tien jaar met daarbij behorende raming van uitgaven en inkomsten;
- een jaarrekening over het voorafgaande jaar, voorzien van een accountantsrapport.

Als voor de realisatie van het jaarprogramma en het meerjarenprogramma additionele middelen nodig zijn, wordt de afhankelijkheid hiervan inzichtelijk gemaakt.

2. Voor de selectie en integrale afweging van projecten voor het meerjarenprogramma en het jaarprogramma worden in ieder geval de volgende criteria gehanteerd:

- a. effectiviteit: draagt het project bij aan de uitvoering van de Rijksstructuurvisie?
- b. efficiëntie: biedt het project een goede verhouding tussen kosten en resultaten?
- c. urgentie: is het nodig om - met het oog op de organische gebiedsontwikkeling - op een bepaald moment te investeren? Kan op een concrete mogelijkheid worden aangesloten - met oog op de kansenstrategie - van de thema's?
- d. mogelijkheden tot (additionele) financiering (begrotingsmogelijkheden partijen, Europa, etc.).

3. Het Overleg Almere 2.0 stelt voor 1 augustus van het jaar voorafgaand aan het begrotingsjaar, het conceptjaarprogramma en het conceptmeerjarenprogramma vast. In beide conceptprogramma's is de relatie aangegeven tussen de beoogde investeringen en de inzet van de middelen per partij. Besluitvorming in het Overleg Almere 2.0 vindt plaats op basis van consensus. Vaststelling van het jaarprogramma en het meerjarenprogramma door het Overleg Almere 2.0 vindt plaats na instemming van Provinciale Staten van Flevoland en de Gemeenteraad van Almere. Voor het jaar 2014 zal het Overleg Almere 2.0 in de eerste helft van 2014 het eerste jaarprogramma en meerjarenprogramma vaststellen.

4. Het Overleg Almere 2.0 stelt de jaarrekening vast, uiterlijk 1 maart van het jaar volgend op het jaar waarop de jaarrekening betrekking heeft. De jaarrekening is de verantwoording aan diverse controlerende organen van de partijen over de inkomsten vanuit de drie partijen en de uitgaven. Hierbij wordt per partij de relatie tussen de bestede middelen en de thema's en projecten aangegeven.

4.3 Fonds Verstedelijking Almere (VA)

1. Ten behoeve van de bekostiging van de realisatie van Almere 2.0 hebben partijen het voornemen één gezamenlijk Fonds Verstedelijking Almere (Fonds VA) in te stellen.

2. Het Fonds VA is bestemd voor investeringen in projecten ten behoeve van de integrale ontwikkeling van Almere 2.0. Het gaat daarbij om projecten op het gebied van:

- a. Almere Tafel (3.2)
- b. Onderwijsstructuur (3.3)
- c. Culturele infrastructuur (3.4)
- d. Sportinfrastructuur (3.5)
- e. Economie en Floriade (3.6)
- f. Duurzaamheid (3.7)
- g. Programma groenblauw (3.8)
- h. Stedelijke bereikbaarheid (3.9)¹

¹Over de wijze van financiering van de maatregelen stedelijke bereikbaarheid die niet zijn meegenomen in de gebiedsontwikkelingen wordt te zijner tijd nader besloten.

3. Partijen hanteren geen verdeelsleutel tussen de uitgaven zoals onder 2 genoemd.
4. De uitgaven vanuit het Fonds VA vinden plaats op basis van het vastgesteld jaarprogramma.
5. De proceskosten van partijen worden zo veel mogelijk toegedeeld aan projecten en daarmee onderdeel van de projectkosten. De projectoverstijgende en initiërende kosten van de gemeente Almere worden opgenomen in het jaarprogramma en het meerjarenprogramma. Deze kosten worden gedekt uit de gemeentelijke inbreng in het Fonds VA.
6. Uit het Fonds VA worden alleen verplichtingen aangegaan als deze worden gedekt door de gerealiseerde opbrengsten in het Fonds VA. Indien vanuit de beoogde kansenstrategie zich een mogelijkheid voordoet waarvoor onvoldoende financiële dekking in het Fonds VA aanwezig is, treden partijen in overleg.
7. Partijen spreken af dat zij oplossingen zullen zoeken voor de eventuele disbalans tussen de financiële mogelijkheden, het ambitieniveau en het uitvoeringstempo van Almere 2.0. Dit heeft ook betrekking op een eventuele tijdelijke disbalans met betrekking tot de inbreng van de drie partners.

4.4 Inkomsten Fonds VA

Partijen spreken af dat het Fonds VA gevoed wordt met gemeentelijke, provinciale en rijksbijdragen.

4.4.1 Gemeentelijke bijdrage Fonds VA

1. De gemeentelijke bijdrage aan het fonds bestaat uit:
  - a. de gerealiseerde opbrengst bij verkoop van huidig gemeentelijk grondbezit in Almere Oosterwold (ca. 60 ha. exclusief wegen);
  - b. een bijdrage uit het Gemeentefonds gerelateerd aan Almere 2.0;
  - c. het kostenverhaal Almere Oosterwold.
2. De gemeente Almere zal de opbrengst van haar huidige grondbezit in Almere Oosterwold inbrengen in het Fonds VA. De gemeente Almere hanteert bij de grondverkoop marktconforme prijzen.
3. De minister van BZK heeft het voornemen om te komen tot een decentralisatie-uitkering voor de groeiopgave van Almere vanaf 2015, ter grootte van € 7 miljoen en voor maximaal 22 jaar. Dit omdat de uitzonderlijke groeikosten van Almere niet via de reguliere systematiek van het gemeentefonds kunnen worden vergoed. Dit voornemen wordt meegenomen bij de herijking van het Gemeentefonds.
4. De gemeente Almere stelt de middelen uit het kostenverhaal Almere Oosterwold beschikbaar voor het Fonds VA. De gemeente is verantwoordelijk voor de inkomsten uit dit kostenverhaal en inzet en verantwoording daarvan, zoals bedoeld onder lid 1.c, conform de juridische bepalingen van het betreffende kostenverhaal.

4.4.2 Provinciale bijdrage Fonds VA

De provinciale bijdrage aan het Fonds VA is afhankelijk van de ruimte die de uitkering provinciefonds voor ontwikkelopgaven en de doeluitkeringen bieden. Het vertrekpunt voor de omvang van de provinciale bijdrage aan de ontwikkeling van Almere 2.0 is de bijdrage die de provincie Flevoland de afgelopen jaren heeft geïnvesteerd in Almere. De provinciale bijdrage aan het Fonds VA wordt door Provinciale Staten vastgesteld in het eerste kwartaal van 2014.

4.4.3 Rijksbijdrage Fonds VA

1. De Rijksbijdrage is gemaximeerd tot de gerealiseerde rijksopbrengsten van maximaal 15.000 woningen en bestaat uit:
  - a. de gerealiseerde opbrengst van de verkoop van rijksgrond in Almere Oosterwold benodigd voor 7.000 standaardkavels (zie toelichting), en
  - b. op termijn, de gerealiseerde opbrengst van de verkoop van Rijksgrond in Almere Pampus benodigd voor 8.000 woningen daar als dit gebied wordt ontwikkeld.

2. De rijksgronden in de gebieden waar de stedelijke ambitie is gepland zullen door middel van een te vestigen moratorium beschikbaar blijven. Dit moratorium zal gevestigd worden door het Rijk, voor deze het RVOB, en ter kennis worden gebracht van partijen. Wijziging van het moratorium kan slechts in overleg met alle partijen.

3. Het Rijk (voor deze, het RVOB namens de minister voor Wonen en Rijksdienst), hanteert bij de grondverkoop marktconforme prijzen. Over de wijze van grondverkoop en taxatie maken de gemeente en het RVOB nadere afspraken.

4. Het RVOB brengt de gerealiseerde grondopbrengsten in na levering aan en betaling door initiatiefnemers in het Fonds VA. Uitgaande van de taxaties 2013 bedraagt de geraamde opbrengst van Oosterwold circa € 130 miljoen. Hierbij bestaat geen zekerheid ten aanzien van de prijsontwikkeling en (het tempo van) de afzet. Daarmee is er geen garantie voor deze geschatte opbrengst. De raming voor Almere Pampus zal te zijner tijd worden opgesteld.

4.5 Beheer van het Fonds VA

De gemeente Almere zal het Fonds VA namens de partijen gaan beheren. Hiertoe stelt de gemeente Almere in het eerste kwartaal van 2014 een voorstel op, dat op basis van een unaniem besluit door het Overleg Almere 2.0 moet worden vastgesteld. Hierbij treedt de wethouder Financiën van de gemeente Almere als verantwoordelijk bestuurder voor het beheer van het Fonds VA op.

3 Doel investeringen

Naast het belang van een zakelijk, transparant en verantwoord financieel proces heeft het Overleg Almere 2.0 een primaire focus op het realiseren van de inhoudelijke ambitie van Almere 2.0 zoals beschreven in de Rijksstructuurvisie en de visies van Almere 2.0. Het Fonds Verstedelijking Almere is bedoeld voor investeringen in projecten ten behoeve van de integrale ontwikkeling van Almere 2.0.

Gebiedsontwikkeling (hoofdstuk 2 Uitvoeringsovereenkomst)

In de uitvoeringsovereenkomst is gebiedsontwikkeling in Oosterwold en Almere Centrum/Weerwater aan de orde. Ten aanzien van de gebiedsontwikkelingen is afgesproken dat voor Almere Centrum Weerwater uitgegaan wordt van een dekkende gebiedsexploitatie. De (centrum) gemeente int voor Almere Oosterwold het kostenverhaal (conform de Intergemeentelijke structuurvisie Oosterwold). De bovenplanse bijdragen worden (geoormerkt) binnen het fonds gebracht. Besteding vindt plaats conform de bepalingen hierover in de Wet RO (bepalingen Grondexploitatiewet). Voor Almere Pampus (incl. Pampushout-Noord) worden te zijner tijd afspraken gemaakt. Het fonds is niet bedoeld voor reguliere taken, waaronder beheer en onderhoud en exploitatielasten.

Thema's (hoofdstuk 3 Uitvoeringsovereenkomst)

Het moet gaan om investeringen in de acht sociaal-economische thema's die ook al in het Integraal Afsprakenkader uit 2010 waren opgenomen: de Almere Tafel (concurrentiepositie bestaand stedelijk gebied), de onderwijsstructuur, de culturele infrastructuur, de sportinfrastructuur, economie (incl. Floriade), duurzaamheid, het programma groenblauw en de stedelijke bereikbaarheid. Voor al deze thema's zijn de afgelopen jaren visies opgesteld, die input vormden voor de Rijksstructuurvisie. De projecten moeten de komende periode deze visies concretiseren. Voor maatregelen van stedelijke bereikbaarheid die niet zijn meegenomen in de gebiedsontwikkelingen geldt dat te zijner tijd wordt besloten over de wijze van financiering.

4 Werkwijze Fonds Verstedelijking Almere

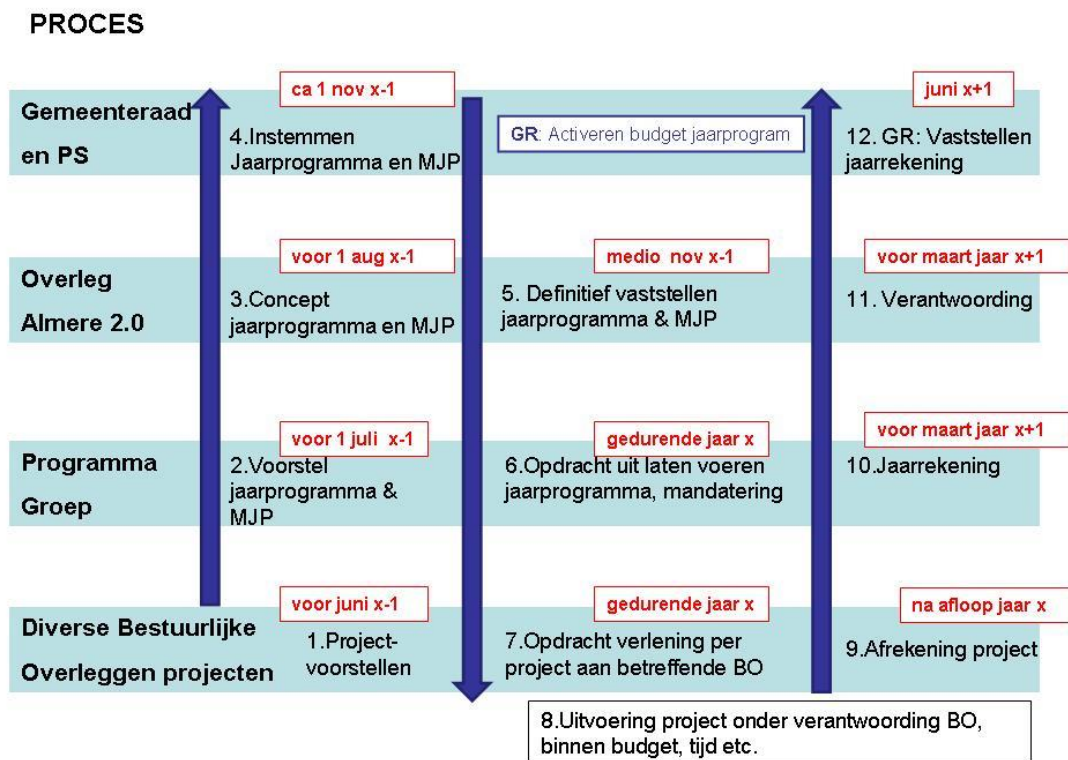
In hoofdstuk 5 van de Uitvoeringsovereenkomst is de samenwerkingsstructuur vastgelegd, waarin verantwoordelijkheden en overleggen zijn benoemd.

Benadrukt wordt dat het Overleg Almere 2.0 niet alleen verantwoordelijk is voor de financiële cyclus, maar een primaire focus heeft op de inhoudelijke coördinatie van de ontwikkeling van Almere 2.0. In deze notitie wordt met name ingegaan op de financiële cyclus.

De werkwijze voor het Fonds Verstedelijking Almere heeft een jaarcyclus waarin drie procesgangen volgtijdelijk plaatsvinden, namelijk:

- het opstellen en vaststellen van het jaarprogramma en meerjarenprogramma Almere 2.0;
- het beschikbaar stellen van middelen, contractering en uitvoering van de projecten;
- het verantwoorden van de uitvoering van het programma Almere 2.0.

In onderstaand schema zijn de drie procesgangen als pijlen gevisualiseerd. Deze pijlen verbinden in twaalf stappen de verschillende overleggen met elkaar.

Het Overleg Almere 2.0 kent in deze cyclus drie beslismomenten:

- uiterlijk op 1 augustus worden het concept jaarprogramma en het concept meerjarenprogramma vastgesteld (stap 3);
- rond 1 december worden deze programma's definitief vastgesteld (stap 5);
- uiterlijk op 1 maart wordt de jaarrekening vastgesteld (stap 11).

5 Het opstellen en vaststellen van het jaarprogramma Almere 2.0

Het jaar- en het meerjarenprogramma worden in de stappen 1 t/m 5 opgesteld en vastgesteld.

1: De projectvoorstellen worden ingediend door de bestuurlijke overleggen van de acht thema's en de gebieden Oosterwold en Almere Centrum Weerwater. De projectvoorstellen worden uiterlijk op 1 juni bij de Programmagroep ingediend.

2: In het eerste lid van artikel 4.2 staat dat de (ambtelijke) Programmagroep elk jaar een concept jaarprogramma en een begroting voor het daarop volgend jaar opstelt, op basis van de ingediende projectvoorstellen en de gerealiseerde inkomsten. Daarnaast wordt een conceptmeerjarenprogramma opgesteld. De Programmagroep biedt het conceptjaarprogramma inclusief begroting en het conceptmeerjarenprogramma jaarlijks aan het bestuurlijke Overleg Almere 2.0 aan.

Jaarprogramma

Project	Bijdrage Gemeente	Bijdrage Provincie	Bijdrage Rijk	Totaal	Overige financiën
project A	x		x	x	x
project B	x	x		x	
project C		x	x	x	
project D	x	x	x	x	x
...					
...					
Reservering/onttrekking MJP	x	x	x	x	
Totaal	Y	Y	Y	Z	

3: Het bestuurlijke Overleg Almere 2.0 stelt deze concepten uiterlijk op 1 augustus vast. Dit gebeurt op basis van consensus. Vervolgens worden de stukken aangeboden aan de Gemeenteraad van Almere en Provinciale Staten van Flevoland.

4: De stukken worden in beginsel in de reguliere begrotingsprocedure meegenomen en dus rond 1 november besproken. De Gemeenteraad en Provinciale Staten nemen kennis van het gehele jaarprogramma, maar hun instemming wordt expliciet gevraagd voor die projecten waaraan zij zelf (al dan niet via het fonds) financieel bijdragen.

Jaarprogramma

Project	Bijdrage Gemeente	Bijdrage Provincie	Bijdrage Rijk	Totaal
project A	x		x	x
project B	x	x		x
project C		x	x	x
project D	x	x	x	x
...				
...				
Reservering/onttrekking MJP	x	x	x	x
Totaal	Y	Y	Y	Z

Besluit PS

Besluit gemeenteraad

Via stap 4 wordt de democratische legitimiteit van het jaarprogramma bij de gemeente en de provincie geborgd. Voor het rijk geldt dat de Minister van IenM jaarlijks via een voortgangsrapportage (voortvloeiend uit de Groot Project-status)² de Tweede Kamer informeert. De minister voor Wonen en Rijksdienst houdt de Kamer op de hoogte van de verkopen van gronden via het jaarverslag van het Rijksvastgoedbedrijf.

5: Het Overleg Almere 2.0 stelt na besluitvorming door de Gemeenteraad en Provinciale Staten – en de eventuele behandeling op rijksniveau - het jaarprogramma en meerjarenprogramma rond 1 december definitief vast. Vervolgens wordt de Gemeenteraad van Almere verzocht om de financiële middelen voor het betreffende jaar voor de goedgekeurde projecten beschikbaar te stellen.

Jaarprogramma

Project	Bijdrage Gemeente	Bijdrage Provincie	Bijdrage Rijk	Totaal
project A	x		x	x
project B	x	x		x
project C		x	x	x
project D	x	x	x	x
...				
...				
Reservering/onttrekking MJP	x	x	x	x
Totaal	Y	Y	Y	Z

Besluit beschikbaar stellen middelen gemeenteraad (Activeren)

² Het moment waarop de Tweede Kamer wordt geïnformeerd is afhankelijk van de inhoud van het verzoek van de Kamer in verband met de voortgangsrapportage.

6 Inhoud van de programma's

Uitgangspunt voor het jaarprogramma is dat het projecten bevat die voldoende ver zijn uitgekristalliseerd om een concreet besluit over het beschikbaar stellen van financiële middelen te kunnen nemen. Is dat nog niet het geval, dan is het mogelijk dat het project al wel in het jaarprogramma wordt opgenomen, maar dat daarbij de voorwaarde wordt gesteld dat gedurende het jaar alsnog een expliciet (financierings-) besluit nodig is. Dit voorstel doorloopt dan dezelfde procedure als het jaarprogramma zelf, d.w.z. dat het uitgewerkte projectvoorstel in concept door het Overleg Almere 2.0 wordt vastgesteld en daarna wordt voorgelegd aan de Gemeenteraad van Almere en Provinciale Staten van Flevoland. De procedure is vergelijkbaar met die van een begrotingswijziging. Deze procedure is ook van toepassing op kansen die in de loop van het jaar voorbij komen en niet op het eerstvolgende jaarprogramma kunnen wachten.

Deze werkwijze maakt duidelijk dat particulieren geen rechtstreeks beroep kunnen doen op het Fonds Verstedelijking Almere. Het is wel mogelijk dat bijvoorbeeld nieuwe culturele of onderwijsinstellingen een bijdrage krijgen uit het fonds, maar het projectvoorstel zal dan worden gedaan via de bovengenoemde bestuurlijk overleggen (bijvoorbeeld cultuur of onderwijs).

Bij zowel de voorbereiding door de bestuurlijke overleggen als de selectie en integrale afweging van projecten door het bestuurlijk Overleg Almere 2.0 zijn de criteria in het tweede lid van artikel 4.2 van de Uitvoeringsovereenkomst (effectiviteit, efficiëntie, urgentie, cofinanciering) van belang. Daarnaast besteedt de Fondsbeheerder (wethouder van Financiën van Almere) als lid van het overleg specifiek aandacht aan de financiële continuïteit van de investering (exploitatie, beheer en onderhoud en toekomstige stille lasten).

Per project moet in beeld gebracht zijn uit welke bronnen de financiering wordt geregeld. Dit betekent dat de bronnen van Rijk, provincie en gemeente zichtbaar zijn binnen het fonds.

De proceskosten van partijen worden zo veel mogelijk toegedeeld aan projecten en zijn daarmee onderdeel van de projectkosten. De projectoverstijgende en initiërende kosten van de gemeente Almere worden opgenomen in het jaarprogramma en het meerjarenprogramma. Deze kosten worden gedekt uit de gemeentelijke inbreng in het Fonds VA. Voor het bepalen van de hoogte van proceskosten (die niet aan projecten kunnen worden toegerekend) wordt – in principe – aangesloten bij de Handleiding overheidstarieven van het Rijk. De aantoonbare extra kosten van procuratie die samenhangen met het beheer van het Fonds worden door de gemeente Almere ten laste gebracht van het Fonds Verstedelijking Almere.

Bij projecten worden in principe de mogelijkheden van cofinanciering buiten het fonds onderzocht. Dit kunnen Europese subsidies zijn, of bijvoorbeeld bijdragen uit de begrotingen van ministeries (bv. voor onderwijs, uit het topsectorenbeleid of via Green Deals), of bijdragen uit de reguliere begrotingen of subsidieprogramma's van gemeente en provincie (bv. MKB), of cofinanciering van bedrijven of instellingen. De bronnen worden in een kruisjestabel aangegeven, zoals in het voorbeeld op de vorige pagina.

Naast het jaarprogramma met een begroting voor het eerstkomende jaar wordt tevens een meerjarenprogramma vastgesteld. Dit heeft betrekking op de eerstkomende vijf jaren, met een doorkijk naar tien jaren. Dit is met name van belang voor omvangrijke investeringen bijvoorbeeld in het kader van het programma groenblauw of een omvangrijke voorziening. Zo is in het verleden in Almere geanticipeerd op de investeringen die noodzakelijk waren

voor het nieuwe stadscentrum. Ten behoeve van het meerjarenprogramma zal in 2014 door het Overleg Almere 2.0 – zo nodig in afstemming met de thema's en gebieden - een inhoudelijke lange termijnagenda worden opgezet, waarop een langer termijn financiële strategie kan worden gebaseerd.

De inkomsten in het fonds worden beschreven volgens het onderstaande schema.

Meerjarenprogramma

Inkomsten	Bijdrage Gemeente *	Bijdrage Provincie	Bijdrage Rijk	Totaal
2015	€7	€?	opbrengst x	Σ
2016	€7 + access	€?	opbrengst x+1	Σ
2017	€7 + access	€?	opbrengst x+2	Σ
2018	€7 + access	€?	opbrengst x+3	Σ
2019	€7 + access	€?	opbrengst x+4	Σ
...	....			

*Naast de extra toevoeging gemeentefonds stort de gemeente wanneer kavels van de gemeente worden verkocht, deze middelen in betreffende jaar in het FVA.
De gemeente brengt de inkomsten en uitgaven kostenverhaal gelabeld in. Deze kunnen alleen worden ingezet voor de gelabelde doelen.

De meerjarenprogrammering van de uitgaven uit het fonds kunnen op de onderstaande wijze inzichtelijk worden gemaakt. Naast de investering in een bepaald jaar kan in een jaar gereserveerd worden voor latere investeringen. Uit deze reservering kan later onttrokken worden zodat in een jaar meer geïnvesteerd kan worden dan in dat jaar binnen komt.

Meerjarenprogramma

Uitgaven	programma kosten Almere	Oostervold	Centrum Weerwater	Almere Tafel	Onderwijs-structuur	Culturele infra-structuur	Sport- infra-structuur	Economie & Floriade	Duurzaamheid	Groenblauw	SBA*	Reserveren	Inzet
2015	x	x	x	x		x		x	x		-	Reserveren	Σ
2016						x	x	x		x	-	onttrekking	Σ
2017							x	x			-	Reserveren	Σ
2018					x	x			x	x	-	Reserveren	Σ
2019						x	x				-	Onttrekking	Σ
...	....	....	....	....							?		

*SBA binnenplans komt uit het kostenverhaal. Dekking SBA buitenplans zover niet gedekt door kostenverhaal is onderwerp van besluitvorming na 2020 (4.3.2 sub h)

7 Het beschikbaar stellen van middelen, contractering en uitvoering van projecten

De uitvoering van de projecten wordt in de stappen 6 t/m 8 ter hand genomen.

6: Het Overleg Almere 2.0 is verantwoordelijk voor de coördinatie van het programma Almere 2.0. De verantwoordelijkheid voor de aansturing en uitvoering van de projecten ligt bij de betreffende bestuurlijke overleggen.

Nadat het jaarprogramma is vastgesteld, wordt per project en met het betreffende bestuurlijk overleg een financieringsarrangement gemaakt, binnen de financiële kaders van het Fonds VA. Hierin worden afspraken ten aanzien van opdrachtgever- en opdrachtnemerschap, rekening en verantwoording vastgelegd. Denk aan afspraken over bevoorschotting, over inhoudelijke en financiële verantwoording via voortgangsrapportages. De programmadirecteur Almere 2.0 zal namens het Overleg Almere 2.0 deze afspraken per project vastleggen. Hierbij zal bij elk project maatwerk nodig zijn. In de financieringsafpraak wordt per project het geëigende BTW regime vastgelegd.

Budgetten die via het jaarprogramma aan projecten zijn toegekend, zijn taakstellende budgetten. Dat betekent dat de verantwoordelijke voor de realisatie van het project verantwoordelijk is om binnen het budget te blijven en eventuele tegenvallers en meerwerk binnen dat budget op te vangen. Per project wordt vastgesteld wie welke verantwoordelijkheid heeft (de contractering en contractbeheersing). Indien zich zodanig onverwachte omvangrijke tegenvallers dreigen voor te doen dat het niet mogelijk is om dit binnen het budget op te vangen en indien het onredelijk zou zijn om hiervoor alleen de verantwoordelijk bestuurder van gebieds/thematisch overleg verantwoordelijk te laten zijn, dan wordt de situatie voorgelegd aan het Overleg Almere 2.0. Dit kan ertoe leiden dat een herijkt projectplan wordt opgesteld en volgens de voorgeschreven wijze wordt vastgesteld. 7 en 8: Onder verantwoording van de bestuurlijke overleggen worden de projecten aangestuurd en uitgevoerd; zie onderstaand schema.

8 Het verantwoorden van de uitvoering van het jaarprogramma Almere 2.0

Door het Overleg Almere 2.0 wordt verantwoording aan de Gemeenteraad van Almere en Provinciale Staten van Flevoland afgelegd via de jaarrekening. Dit betreft zowel de financiële verantwoording als de beleidsinhoudelijke verantwoording (stappen 9 t/m 12). De Tweede Kamer wordt hierover geïnformeerd via de voortgangsrapportage groot project.

9: Via de bestuurlijke overleggen ontvangt de Programmagroep informatie over de voortgang en afrekeningen van de uitgevoerde/in uitvoering zijnde projecten.

10: Op basis van de ontvangen informatie stelt de Programmagroep een concept jaarrekening Fonds Verstedelijking Almere op en biedt dit aan het bestuurlijke Overleg Almere 2.0 aan.

11: Het Overleg Almere 2.0 stelt deze concept jaarrekening Fonds Verstedelijking Almere vast. Vervolgens worden de stukken aangeboden aan de Gemeenteraad van Almere (ter vaststelling) en Provinciale Staten van Flevoland. (ter informatie)

12: De verantwoording voor het Fonds verstedelijking Almere wordt in de reguliere verantwoordingsprocedure meegenomen van de jaarrekening van de gemeente en daarmee vastgesteld. Een accountantscontrole op het fonds loopt mee met de accountantscontrole op de jaarrekening van gemeente Almere, en wordt vastgelegd in een aparte paragraaf in deze accountantsverklaring. De accountantscontrole wordt volgens de principes van SISA vormgegeven. Dit betekent dat er afspraken tussen de accountants van verschillende partijen zullen worden gemaakt over de inrichting van de administratie en de wijze van verantwoording en controle, waarbij kan worden volstaan met één accountantscontrole die dan door alle partijen wordt onderschreven. Provinciale Staten worden geïnformeerd over de verantwoording van het Fonds Verstedelijking Almere.

9 Voeding van het Fonds

In artikel 4.4. van de Uitvoeringsovereenkomst is vastgelegd dat het Fonds Verstedelijking Almere gevoed wordt met gemeentelijke, provinciale en rijksbijdragen.

Gemeente

In artikel 4.4.1 is de gemeentelijke bijdrage uitgewerkt. Ter verduidelijking bij het eerste lid, onder a, wordt opgemerkt dat de grond onder de (gemeentelijke) wegen in principe niet zal worden verkocht (zie tevens bijlage met betrekking tot huidige grondbezit gemeente Almere). Na verkoop en levering worden de inkomsten van de verkoop van de grond in het Fonds VA gestort. De bijdrage uit het Gemeentefonds zal na ontvangst van het Rijk spoedig door de gemeente aan het Fonds VA worden toegevoegd.

In artikel 4.4.1 sub 4 is gesteld dat het bovenplans kostenverhaal Almere Oosterwold beschikbaar komt voor het Fonds VA. De (centrum)gemeente is verantwoordelijk voor de inkomsten uit het kostenverhaal en inzet en verantwoording daarvan, conform de juridische bepalingen van het betreffende kostenverhaal (wet RO, bepalingen Grondexploitatiewet en de intergemeentelijk structuurvisie Oosterwold).

Provincie

In artikel 4.4.2 is de provinciale bijdrage opgenomen. Dit artikel in de Uitvoeringsovereenkomst is in verhouding tot de gemeentelijke en de rijksbijdrage nog algemeen geformuleerd, omdat Provinciale Staten van Flevoland nog een besluit moesten nemen over de hoogte van de bijdrage.

Onafhankelijk van de uitkomst van dit besluit zal de provincie in principe overeenkomstig de werkwijze van de gemeente Almere ook haar bijdrage aan het Fonds Verstedelijking Almere overmaken. De provincie verbindt hieraan de voorwaarde dat geen structurele disbalans mag ontstaan tussen de provinciale stortingen en de stortingen van andere partijen. Dit kan wijzigen als de huidige kaders van inkomsten uit Gemeentefonds en Provinciefonds veranderen.

Het vertrekpunt voor de omvang van de provinciale bijdrage aan de ontwikkeling van Almere 2.0 is de bijdrage die de provincie Flevoland de afgelopen jaren heeft geïnvesteerd in Almere. Over de bijdrage in de afgelopen jaren heeft de provincie in december 2013 een brief aan de gemeente Almere gestuurd, waarin staat dat de provinciale bijdrage aan de ontwikkeling van Almere in de afgelopen vijf jaren gemiddeld € 9,0 mln. per jaar is geweest. Naast een gemiddelde besteding vanuit IFA van € 6,7 mln. per jaar betrof dit BDU en Europese subsidies.

Als provinciale bijdrage aan de ontwikkeling van Almere 2.0 is in de periode 2014-2020 € 45,1 mln. uit IFA beschikbaar. Hiervan loopt € 31,0 miljoen via het fonds. Voor de periode na 2020 is de procesafspraken gemaakt dat nog in deze statenperiode een concrete invulling van de provinciale bijdrage wordt gegeven. Het vaststellen van de concrete invulling zal gebaseerd zijn op de actualisatie van het Provinciefonds die volgens planning van het ministerie van BZK in 2014 wordt opgesteld en met ingang van 2015/2016 effect kan hebben op de Provinciefondsuitkering. Indien dit door omstandigheden niet mogelijk blijkt, zullen de partijen met elkaar in overleg treden.

Dit bedrag is nog exclusief mogelijke bijdragen die de provincie incidenteel aan de ontwikkeling van Almere 2.0 zal doen vanuit bijvoorbeeld verkeer en vervoer, Europese subsidies, economische programma's, nieuwe natuur of duurzaamheid.

Rijk

In artikel 4.4.3 is de Rijksbijdrage uitgewerkt.

De inbreng van gerealiseerde grondopbrengsten van het Rijk voor de verstedelijking Almere 2.0, worden via de rijksbegroting overgeheveld naar het Fonds Verstedelijking Almere. Het RVOB en het Ministerie van BZK zorgen voor het voorleggen van de relevante begrotingsstukken aan de Tweede Kamer.

Het RVOB zal de inkomsten van de verkoop van de standaardkavels in Oosterwold spoedig, na verkoop en levering overmaken aan het Fonds Verstedelijking Almere.

§10 Instellen en beheer van het Fonds

In artikel 4.5. is geregeld dat de gemeente Almere het Fonds Verstedelijking Almere namens de partijen beheert. Op een aantal punten zullen nog concrete invullingen komen. Deze zijn in de tekst aangegeven.

Instellen fonds

Het Fonds Verstedelijking Almere wordt een aparte entiteit binnen de begroting van de gemeente Almere (voorziening of reserve), welke voldoet aan het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten en waarbij de aard van het fonds, het doel, de werkwijze en de gezamenlijke besluitvorming expliciet is vastgelegd.

Dit betekent dat het via het vastgestelde jaarprogramma totaal voor het desbetreffende jaar beschikbaar gestelde bedrag door de Gemeenteraad van Almere geactiveerd zal moeten worden, zodat uitgaven gedaan kunnen worden. De fondsbeheerder draagt hiervoor namens het Overleg Almere 2.0 zorg. Doordat onttrekkingen aan het fonds slechts plaats kunnen vinden binnen de kaders van het jaarprogramma dat is vastgesteld

door het Overleg Almere 2.0, is geborgd dat de gemeente het Fonds niet voor andere doeleinden kan aanwenden.

In 2014 zal een technische uitwerking plaats vinden van onderstaande onderwerpen. De uitwerkingen worden geagendeerd in het Overleg Almere 2.0:

- geëigend BTW regime
- entiteit in gemeentelijke begroting voor Fonds VA (reserve of voorziening)
- rentetoe rekening aan het Fonds VA
- opzet van accountantsverklaring in relatie tot gemeentelijke jaarrekening